

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐνὶ λαῷ ὑπνόνει ἄνα
δαίτη πῶς δὲ φοβᾶται τὴν
ἀλήθεια—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλῶσσα ἔχει τοὺς φη
οἰκοὺς τῆς καλῆς.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η . * ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 10 ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΡΗ 1910 * ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗ ΑΡΙΘ. 2 * ΑΡΙΘΜΟΣ 374

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Ἡ ζωή μου.
- Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Ἡ παγκοσμία τοῦ Ἑφταλιώτη.
- ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ. Ἀνέκδοτοι στίχοι.
- Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ. Ἄμουςες κουδούνες.
- ΠΕΤΡΟΣ ΨΗΛΟΡΕΪΤΗΣ. Σπαρμιένες ψυχές (συνέχεια).
- ΨΥΧΑΡΗΣ. Τὸ φεγγάρι.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Η ΖΩΗ ΜΟΥ*)

Γεννήθηκα στὸ Μόλιβο τῆς Μιτυλήνης στὰ 1849. Σπούδαξα στὸ λύκειο τοῦ πατέρα μου, γενοῦ πυριωτῆ καὶ μιστοῦ τοῦ Γ. Σεροῦδου. Σενιεύτηκα 17 χρονῶν καὶ πῆγα πρῶτα στὴν Πόλη, κατόπι στὸ Μάντισστρο τῆς Ἀγγλίας. Ἐπράξα ἐκεῖ ἐμπορικὸς ὑπάλληλος δώδεκα χρόνια, καὶ μόλις τίς προάλλες παράδωσα στὴ φωτιά ὄσα ἀναγνώσματα ἔκαμα στὸν Ἑλληνικὸ Σύλλογο «ὁ Λόγιος Ἑρμῆς», φιλολογικὰ καὶ πατριωτικὰ. Ἄπ' ἐκεῖ πέρασα στὴ Λιβεροπούλη κ' ἔμεινα ὡς τὰ 1887. Ἄπὸ τὴ Λιβεροπούλη κατέβηκα στὴ Βομπάνη. Ἐκεῖ ξανατάμωσα τὸν Πάλλη, παλιὸ μου φίλο καὶ συνεργάτη στὸ Σύλλογο τοῦ Μάντισστρο. Βοήθηκα τὸν Πάλλη καὶ μετάφραξε ἀπὸ τότε τὴν Ἰλιάδα του στὴ δημοτικὴ. ἔιχε τὸ γούστο τῆς δημοτικῆς ἀπὸ τότε καὶ συχνὰ γύρευε νὰ μὲ πείσῃ κ' ἐμένα νὰ γράφω ρωμαϊκά. Ἐγὼ ὁμως, ὄξω ἀπὸ καὶ στίχους ποὺ ἔγραφα ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ στὴ γλῶσσα τῶν τραγουδιῶν μας, δὲν ἀποκοιτοῦσα νὰ πετάξω τόσα καὶ τόσα χαδεμένα μου δοκιμάσματα στὴν καθαρεύουσα καὶ νὰ κηρυχθῶ δημοτικιστῆς. Δὲν περνᾶει ποὺ καὶ καὶ βγαίνει τὸ «Ταξίδι». Θυμοῦμαι τὴν πρωϊνὴν ποὺ ἴδλαβε ὁ Πάλλης (στὸ σπίτι του κατοικοῦσα) καὶ σὰν τρελλὸς μου φώναξε—«Νά τα, αὐτὰ ποὺ σοῦλεγα! Διάβασε καὶ νὰ δῆς». Τὸ διαβάσαμε μονορούφι τὸ ἔργο. Ἡ ἀλλαγὴ ἦρθε ἀμέσως μονάχη τῆς. Ἀνακάλυψε ἄξαρνα πῶς μπορούσα νὰ γράφω δεξιὸν θέλω στὴ μητρικὴ τὴ γλῶσσα δίχως μῆτε

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

τὴ μισὴ τὴ δυσκολία ποὺ ἔβρισκα γράφοντας καθαρεύουσα.

ἔιχα τότες περίπου στείλει μερικὰ μου ποιήματα στὴν «Ἐστία», ἀφορμὴ ἀπὸ ἓνα Διαγωνισμὸ ποὺ βγήκανε δεύτερα. Μοῦ ζήτησε κατόπι ὁ Δροσίνης καὶ πεζά. Ρίχτηκα λοιπὸν στὰ πεζά, δηγήματα, περιγραφές, λογιῆς ἄρθρα, κ' ἔτσι ἔβαλα κ' ἐγὼ μερικὰ φρύγανα στὴ φωτιά ποὺ ἄρχιζε ἀπὸ τότες νὰ κορώνη καὶ ποὺ σήμερα ὄλοι οἱ πυροσβέστες τοῦ δασκαλισμοῦ δὲν προφταίνουνε νὰ τὴ σβύσουνε.

Μερικὰ χρόνια κατόπι, στὰ 1894, μοῦ τύπωσε ἡ «Ἐστία» σὲ ξέχωρο βιβλίο τίς «Νησιώτικες Ἱστορίες» μου. Τρία χρόνια κατόπι ἔβγαλα τίς «Φυλλάδες τοῦ Γεροδήμου». Σώθηκαν καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ. Στὰ 1900 βγήκε «ἡ Μαζώχτρα καὶ ὁ Βουροδόλακας» καὶ στὰ 1901 ἡ «Ἱστορία τῆς Ρωμοσύνης» ποὺ μονάχα ὁ τίτλος τῆς, θαρρῶ, διαβάστηκε, γιὰ αὐτὸς μόνον κριθῆκε, τουλάχιστο στὴν Ἑλλάδα. Τὸ περασμένο καλοκαίρι ἔβγαλα μιά μικρὴ Συλλογὴ ἀπὸ παλιὰ μου Τραγοῦδια. Ἐχω καὶ μιά Συλλογὴ ἀπὸ «Διάφορα Πεζά», μὰ τότε δὲν βγή ἀυτὴ Θεὸς ξέρει.

Γυρίζοντας ἀπὸ τὴ Βομπάνη στὰ 1891 ἀντάμωσα τὸν Ψυχάρη πρώτη φορὰ στὸ Παρίσι. Ἡ φιλία μας ἄρχισε ἀπὸ τότες καὶ στάθηκε τόσο πολὺτιμη στὴν Ἰδέα, ὄσο καὶ τοῦ Πάλλη, ποὺ ξαναταμωθήκαμε καὶ μ' αὐτόνα σὰ γύρισα καὶ καταστάλαξα στὴν Ἀγγλία.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

Τὸ μεγαλύτερο κακὸ τῆς Ρωμοσύνης εἶναι ἀφ' ἑαυτῆς, πῶς νὰ τὴν ποῦμε; ἡ ἀπαυσσιὰ! Κ' ἴσως γιὰ τοῦτο δὲν ἔχουμε ἀκόμα φιλολογία! Τὴ μέρα ποὺ ὁ Ρωμῆς θὰ βρῆ γιαντρίκὸ γιὰ τὴν ἀπαυσσιὰ του, γιαντρίτῃκε πιά καὶ ὁ ἐγωϊσμὸς του. Τὴ μέρα ποὺ θὰ μᾶθη νὰ παινᾶ, θὰ παινιέται καὶ ὁ ἴδιος λιγώτερο κ' ἔτσι θὰ προκόψῃ, δὲν μπορεῖ.

ΨΥΧΑΡΗΣ.—«Ρόδα καὶ Μῆλα» Δ' 88-91

Τὰ λόγια τοῦτα τοῦ Ψυχάρη κάμποσες φορές τώρα πλευστικὰ μᾶς ἔρριξε στὸ κεφάλι, σὰν αἰσῆμα πῶς πουθενὰ δὲν ἔβρισκα καὶ προποῦμενος λόγος γιὰ τοὺς «Παλιὸς σκοποῦς», τὸ βιβλίο τοῦ Ἀργυρῆ Ἑφταλιώτη μὲ τοὺς στίχους του, ποὺ βγήκε ἔδω καὶ λίγον καιρὸ.

Ἀληθινὰ μᾶς λείπει ἡ ἀνοιχτότερη κριτικὴ, ποὺ νὰ παίρνῃ τὸ ξέιο βιβλίο καὶ νὰ τοῦ χαρίξῃ τὴ λάμψη ποὺ τοῦ πρέπει, ξεψαχνίζοντας τὰ πλούτια του, συνταιριάζοντας τ' ἀγκυλὰ του, λαμπικάροντας τὰ ὑστερήματά του καὶ δίνοντάς του τὴ μιά κάποια θέση μέσα στὴ φιλολογία μας. Ὁ λόγος γιὰ τὸ βιβλίο, ἡ κίνησι, γύρω του, ὁ θαυμασμὸς καὶ ὁ πόλεμος, τὸ ὕψωμα καὶ τὸ ρύθισμά του, γενικὰ στέκει σὰν ἓνας Ἐπαινος. Ἐπαινος γιὰ τὸ συγγραφεὶα καὶ γιὰ τὴν ἐργασία του.

Ἀντίθετα ὅμως πρὸς αὐτὰ, σήμερα στὸν τόπο μας, λείπει ὁ ἐπαινος καὶ πλημμυρίζε ἡ κολακειὰ καὶ ἡ ρεκλάμα. Λείπει ἡ κριτικὴ Μοῦσα καὶ πληθαίνει ἡ ψευτοκοινωνικὴ συναλλαγὴ. Ὁ δημοσιογράφος θὰ γράψῃ γιὰ τὸ βιβλίο τοῦ φίλου του μὲ σκοπὸ νὰ κολακίψῃ τὸν ἐγωϊσμὸ τοῦ φίλου του. Ὁ Ξενοπούλος θὰ γράψῃ στὰ «Παναθηναϊκα» μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ Μιχαηλίδη γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Μιχαηλίδη, στοὺς «Καιροῦς» μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ Κανελλίδη καὶ στὶς «Ἀθηναί» μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ Πάπ, πάντα γιὰ νὰ ρεκλαμάρῃ ἢ νὰ κουτοπονηρευτῇ καὶ ποτὲς γιὰ νὰ κρίνῃ. Ὁ διευθυντῆς τῶν περιοδικῶν μὲ τίς χρωματιστὲς εἰκόνας ἀσεβώντας πρὸς τὰ γράμματα θὰ τυπώσῃ δυὸ στήλες γιὰ τὸ βιβλίο τοῦ φίλου ποὺ τοῦ ἔκαμε δέκα συντρομηγῆς, καὶ οὔτε μιά γραμμὴ γιὰ τὸ βιβλίο τοῦ Ἑφταλιώτη. Κ' ἔτσι τὸ καινὸ ποὺ διαβάξῃ τὴ δεινὰ ἢ τὴν τάδε «φιλολογικὴ» φυλλάδα δὲ βλέπει τὴν ἀληθινὴν φιλολογικὴ κίνησι, δὲν ξέρει μῆτε καὶ ἂν ὑπάρχει. Τὸ ταλέντο

*) ΣΗΜ. τοῦ «Νουμᾶ». Ὁ κ. Σκόκος μᾶς παρακάλειε τὸ παραμένο καλοκαίρι νὰ ζητήσουμε ἀπὸ τὸν Ἑφταλιώτη μερικὲς βιογραφικὲς σημειώσεις γιὰ τὸ «Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιόν του». Ὁ Ἑφταλιώτης μᾶς ἔστειλε τοῦτο τὸ σημείωμα μὰ ὁ κ. Σκόκος δὲ θέλησε νὰ τὸ δημοσιέψῃ γιὰτὶ λέει εἶναι μεγάλο καὶ θὰ παρακονοθεοῦν οἱ ἄλλοι συνεργάτες του! Κ' ἔτσι τὸ δημοσιεύουμε σήμερα ἐμεῖς.

Κι από τους πρώτους σ' εκείνους τους καιρούς ύστερα από το μακρόχρονο σβύσιμο του Σολωμού, που έφερε το δουλεμένο στίχο είναι ο Έφταλιώτης, κι από τα παραπάνου δείγματα του τραγουδιού του θα μωρέση καθέννας να το ίδη.

*

Μεγάλος ποιητής βέβαια ο Αργύρης Έφταλιώτης δεν είναι. Οι ποιητικές άρετές του που άραδιάσαμε δε σώνουν μονάχα. Του λείπει ή μεγάλη πνοή και ή πλημμύρα του ποιητικού Έγώ άντάμα, που χαρακτηρίζει τους Τρανούς ποιητές. Όταν πάψη ή σημερινή σύγχυση και λάμψη ο λόγος της δίκαιης κριτικής, μονάχα ίσως ένας από τους συγκαταριθούς μας θα στεφανωθεί για τέτοιος.

Όμως το πέρασμα του Αργύρη Έφταλιώτη— για την ποίηση πάντα ο λόγος με τους «Παλιούς σκοπούς» του, αξίζει με τα έλα του το κλαδί της δάφνης. Γιατί έξόν από τα χαρίσματα που φωτίζουν το τραγούδι του, και που πολλά άπ' αυτά στάθηκαν προδρομικά στους κατοπιούς του, και που πολλά άπ' αυτά πρέπει άκόμα να μελετηθούν και να γίνουν δρόμοι για τους Νέους, έχει και το άλλο: να είναι από τους λίγους που έγραψαν στίχο στη δημοτική μας γλώσσα σύφωνα με το φωτεινό παράδειγμα στα καθέκαστα του Ψυχάρη, δηλαδή στίχο κι από τη μεριά της γραμματικής σωστό, σ' έποχή που ή πρόληψη για αυτό και στους πιο φιλελεύθερους άκόμα, στέκεται σαν ένα μαγνάδι που τους σκοτίζει το φως.

Έτσι λοιπόν ο Αργύρης Έφταλιώτης δείχεται ένας τεχνίτης μετρημένος, ζυγισμένος, που κατάλαβε τον έκαυτό του και δούλεψε μέσα στα σύνορα της ικανότητάς του, βάνοντας ένα στέριο λιθάρι, ένα θεμέλιο στην ποιητική μας φιλολογία. Γιατί με το τραγούδι του μας έδωσε στοιχεία της ποιητικής τέχνης, που άλλοι τα είχαν παραμελήσει και περιφρονήσει και που από την έποχή του και δώθε τα γκαϊνιαστήκανε οι πιο άξιοι.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ
ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Πουλιέται σά γραφέια μας δερ. 2.

πνίζον ήσυχα, βαρεια, χωρίς θόρυβο και φωνές. Πάλευε. Άπλωνε τα χέρια της άπάνω στη Νόρα και τή σειούσε και φώναζε:

— Έγώ τον άγαπώ! Έγώ τον άγαπώ! φύγε! Έσύ τί μπορείς να κάμεις γι' αυτόν; Τα χέρια σου να κόψεις μπορείς; Τα μαλλιά σου να κόψεις μπορείς; Έσύ τί μπορείς να κάμεις γι' αυτόν; Έσύ όταν είσαι άπελπισμένη κ' ή καρδιά σου σκίζεται γι' αυτόν, μπορείς να σηκωθείς και να χορέψεις; Έγώ μπορώ! έγώ μπορώ!

Πετάχτηκε στ' άκροδάχτυλά της, έρριξε πίσω τα μαλλιά της κι έπλωσε τα χέρια της κι άρμησε. — Χρυσούλα!

Φώναζε ο Ορέστης τρομαγμένος κ' έτρεξε και την άγκάλιασε και τής έκλεισε τα χέρια και την έφερε ήσυχα ήσυχα και σηκωτά, σαν παιδάκι πληγωμένο ή κοιμισμένο, και την έβαλε να καθίσει στον καναπέ. Κ' ή Χρυσούλα κάθισε κ' έσκυψε το κεφάλι κι άρχισε να κλαίει, να κλαίει και να σειάται το κορμάκι της.

Η Νόρα ευχαριστημένη για την τραγική θεαματικότητα της σκηνής, στεκότανε μπροστά στον καθρέφτη και διόρθωνε τα μαλλιά της και το καπέλο, κυτάζοντας συνάμα το δραματάκι που ζետ-

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ¹⁾

(Άπό τα «Ρέξα και Μηλα» Τ. Έ' μέρος δεύτερο).

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τάγαπώ.

Είμαι κάτω στην Μπρετανία και περπατώ στο περιβόλι.

Περεχυμένες οι άχτιδες οι μαγεφικές στ' κορφούλες γύρο γύρο σά δράκοι γιγαντίοι κι άγαθοί, παχόκοιμα ήσ' χα δέντρα ειρηνικά με περικυκλώνουνε από παντούθε παίξει άνάμεσα στις φυλλωσιές τους τις γλυκοάλεφτες το φώς' από τις φυλλωσιές τους μέσα ξανοίγω τή θάλασσα την άργυροχρυσωμένη.

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τάγαπώ.

**

Μαζί με τις άχτιδες του ήσυχία περχόνει στον κόσμο το φεγγάρι, περχόνει άγάπη και στην άγάπη περχόνει την ειρήνη. Άποτυλίγει με τις άχτιδες του τη λύπη, τα βάσανά σου τα γαληνέβει, σου μαθαίνει τη γλύκα του καημού, νανουρίζει την καρδιά την άπελπισμένη. Με το φώς του φεγγαριού λάμπουνε πιο ήμερα και τα δάκρια, μοιάζουνε κι άφτά σά σταλαμοιές της νυχτρινής δροσιάς.

Οι άχτιδες του φεγγαριού έχουνε μάκρος. Φαίνονται τόσο και τόσο μακριές, τόσο μακροφάντες, που από κει που τις βλέπεις, λές και ξεπλώνονται πέρα πέρα σ' όλη άπάνω την οικονομνη, λές και μέγρος άφούτιστο πονθενά, μέγρος άγάιδεφτο δεν άφίνουνε. Οι άχτιδες του φεγγαριού, στο φώς τους το μιστικό, συναδερωφώνουνε τή θάλασσα με τη γις, τη γις με τον ούρανό, τα περασμένα με τα τωρινά, τα μελλούμενα με τα περασμένα μου.

**

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τάγαπώ.

1) Άδημοσίεφτο. Μου είχανε ζητήσει δυο νέσι από την Πόλη, κάτι να τους γράψω για ένα περσοδικό που ποτέ του δε βγήκε. Τους έγραφα το Φεγγάρι, κι άφού δε βγήκε τότες, άς βγή τώρα. — Το πεζό το ποιηματάκι έγινε στην έξοχή, στο γλυκό μου το Ρομαπαμόνι— το Χ α μ ο ν ο κ ό ρ ρ ι—ένα βράδι που περπατούσα δίω στο περιβόλι κ' είχαμε ώραία, ήσυχη, μελαχολική φεγγαριά. Όσο άπομακρύνεται ο πόλεμος από μας, τόσο πιο ξεθαίρα ξεδιπλώνει κ' ή ποίηση τα φτερά της.

Οι άχτιδες του φεγγαριού πάνε και χαϊδέβουνε τις κορφούλες που κοιτούνται οι πεθαμμένοι. Σηκώνονται άχ! από το μνήμα τους άπαλά οι θεόλεφτες οι μορφές, οι πεθαμμένες μου με χαίρουνε. Σιμώνουνε οι πεθαμμένες οι νιές και ή καρδιά μου λιώνει. Με το φώς του φεγγαριού πλάγι πλάγι έρχονται οι νιές ειρηνικά ή ψυχή μου τάκούει τα θεόγλυκα, τα γλυκοάλεφτα λόγια της άγάπης.

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τάγαπώ.

Μου φαίνεται πως γονατίζω. Πήτε μου, πήτε! Ο καημός με παραδέρνει. Δεν μπορώ. Άγρια ή φουρτούνα στα στήθια μου ματίζει. Πήτε μου, πήτε! Πήτε μου σε τί σάς ξφταιξα, να πεθάνω. Τί σου ξφταιξα έσένα που τόσο θεόγλυκα με θωρής; Φταίει ο άθροπος, γιατί δεν ξέρει. Έλάτε, να σάς διώ, πιο κοντά. Έλα έσύ, έλα. Τί κουνείτε το χέρι; Τί το κουνείς; Τί άπίστεφτη δροσιά στα μάτια μου άπάνω, τί γαλήνη στην ψυχή μου μέσα στάζει από τα δαχτύλια τω χειρώνε σας! Του χεριού σου! Τί καλοσύνη και τί άγάπη!

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τάγαπώ.

**

Έχονε μάκρος, μάκρος άπέραντο οι άχτιδες του φεγγαριού. Μου φαίνεται τώρα πως είμαι στην Έλλάδα, πως είμαι σ' όλη την Έλλάδα, σ' όλη τη στεριά και σ' όλη τα νησιά. Μου φαίνεται πως το ίδιο φώς την ίδια στιγμή, μου φωτίζει όλη την Έλλάδα. Λάμπουνε τα βουνά λάμπουνε οι λέφκες. Λάμπει ο ούρανόσ' ή δημιουργία λάμπει από άκρη σ άκρη, και μια μυρωδιά ναρκωτική, μια θεοίρελη μυρωδιά σκορπίζεται ολόυθε, που τη χύνουνε τα πέφκα.

Μια κόρη δολέφκη κάθεται κάτω στις λέφκες και κάτω από τα πέφκα. Τα μάτια της θωρούνε τα βουνά. Λάμπουνε τα μάτια της πιο πολύ από τις άχτιδες του φεγγαριού, πιο πολύ από τον ούρανό. Άπό τα μάτια της, δολέφκη, άγνή, άπέραντη, χύνεται ή άγάπη στην καρδιά μου, κι από την καρδιά μου, γιγαντωμένη, τρισμακάρη, πλημμύρα, χύνεται χύνεται. πάει σ' όλη τη στεριά, σ' όλη τα νησιά, ή άγάπη.

**

λιζότανε πίσω της, άπάνω στον καναπέ. — Σώπα, σώπα, Χρυσούλα μου.

Έλεγε γονατιστός μπροστά της ο Ορέστης και τής χάδευε τα μαλλιά και τής κρατούσε τα χέρια.

Κ' ή Χρυσούλα είτνε άφημένη στη βαθύτατη ήδονή που νοιώθουνε τα μάγουλα και τα χείλια όταν τρέχουνε άπάνω τους τα δάκρια.

Η Νόρα τους κύταζε κ' ένα χαμόγελο περιφρόνησης σούφρωσε τα χείλια της και κατέβασε το βέλο της και βάδισε προς την πόρτα. Κανέννας δεν κουνήθηκε να τήνε προδοήσει, κανέννας δεν την είδε πως άνοιξε την πόρτα κ' έφυγε.

Ο Ορέστης κ' ή Χρυσούλα προσέχχνε άλλο. Στο γκρέμισμα του νου του ο ένας, στο ράγισμα της καρδιάς της ή άλλη. Κ' είτανε πεσμένοι άπάνω στον καναπέ κ' οι δυο κ' ή Χρυσούλα που έκλεισε παρηγοούσε τώρα τον Ορέστη που ήθελε να κλψει και δεν είχε τη δύναμη.

Και το παράθυρο άπέναντί τους είτανε άνοιχτό κι άν σηκώνανε λίγο-λίγο τα μάτια τους θά βλέπανε άπάνω από τις μιζέριες κι από τα μικροσπεισάδια της ζωής τους, θά βλέπανε μια δύση ήδονικότατα ν' άποτραβιέται άπάνω στις στέγες των

σπιτιών, να μη θίλει ν' αφήσει τους πέτρινους άγιούς και τις πέτρινες τικντέλες της Notre-Dame και να πλαγιάζει στον ούρανό, λιγωμένη από μια θανάσιμη γλύκα. Και θά βλέπανε τον Άπσπερίτη ν' ανοιγοκλει και ν' άναστενάζει από την πολλή ευτυχία γιατί κατακυκλώ και πέφτει στην άγκαλιά της θάλασσας, όπου θά κοιμηθεί για να ξυπνήσει Άδγερινός. Και θά βλέπανε τη μέρα που τα ξερεί δλα, που γνώρισε όλες τις χαρές κ' ήπια όλες τις πίκρες, και γι' αυτό είναι ήρεμη κι δλύμπια και γι' αυτό τόσο γαλήνια πεθαίνει, χωρίς φωνές και σπασμούς και τραντάγματα. Πεθαίνει σά μια παιδιακήσια προσευχή, σαν ένας άνθρωπος καλός, σαν ένας ήρωας.

Δ.

MARCHE FUNÉBRE

I

Μια νύχτα, κάποιος λωποδύτης ανέθηκε τη σκάλα, άνοιξε την πόρτα του Γεργίξ, — μπορεί μάλιστα κι ο Γεργίξ νάτανε μέσικ και να τον καλυ-

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τά- γασπώ

Η αγάπη μου ξεσκέπασε τον κόσμο. Διάστημα πιά μπροστά μου δεν υπάρχει. Μάκρος, έχουσε μάκρος απέραντο οι άχτιδες του φεγγαριού. Σβήνονται οι καιροί. Βλέπω την άρχαία Ελλάδα, τον Παρθενώνα βλέπω στην πρώτη του άχάλαστη όμορφιά. Βλέπω τους Μεγάλους και βλέπω, με το φώς του φεγγαριού, την άθάνατη χώρα όπου μία μέρα ό ήλιος άνάτειλε και φώτισε την οικουμένη.

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τά γασπώ.

Με τις άχτιδες του φεγγαριού λούζεται ή άθάνατη χώρα που άγάπησε τον ήλιο. Λούζεται, και το καινούριο της το φώς της δίνει μια καινούρια μορφή. Το φεγγάρι με τη λύπη του τη λούζει, τη λούζει με των πεθαμένων το λογισμό, τη λούζει με τον πόνο. Κ' ή αγάπη που χύνει στην κόσμο το φεγγάρι, πιδ μυστικά με τους πατέρες μας συνδένει συνεδέγει δληγε την Ελλάδα ή Αγάπη.

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τά γασπώ.

Απόψε φέγγει το φεγγάρι και το φεγγάρι τά γασπώ.

Είμαι κάτω στην Μπρετιάννια και περπατώ στο περιβόλι. Μου έμαθε το φεγγάρι τη γλώσσα του καημού. Μεκροφάντες είναι οι άχτιδες του φεγγαριού. Συναδεφώνουνε τη γής με τα περασμένα. Σιμώνουνε οι πεθαμμένες και γλώσσα στάζει στην ψυχή μου. Έρχεται ή γλυκειά μου ή πενοδορμένη μ' ένα χαμόγελο στο χέλι της το άπαλό. Βγαίνει μια κόρη δόλοερφή από τα πέφκα και λαχταρέμένα με χαιρετά. Περεχύνεται ή άγάπη της και σμίγουνε οι τόποι και οι καιροί.

Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τά γασπώ.

Πέμπτη, είκοσι έπτά του Σεπτεμβρίου, 1906.

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (με εικόνες του κ. Ν. Δούρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (με εικόνες της Κας Σοφίας Λασκαρίδη).

Τυπώθηκε στη Λόντρα, σε διαλεχτό χαρτί και είναι καλλιτεχνικά δεμένο. Πουλιέται στο βιβλιοπωλείο της «Εστίας» δρ. 3, 50.

σπέρισε, —εξεκλειδωσε χωρίς να βιάζεται ένα ένα τα συρτάκια, το γραφείο, τα ντουλάπια, μπορεί να ψάξει και στις τσέπες του Γοργία και του έκλεψε ό,τι είχε και δεν είχε. Τά μαζέψε έπειτα όλα, τάκαμε ένα μπόγιο, στράφηκε, καληνύχτισε, έκλεισε την πόρτα με προσοχή, σε να θέλει να μη σχηματίζεται ρεύμα και κρύψει το καμένο το γεροντακι και κατέθηκε άρτελέστατα τη σκάλα, καταχτυπώντας τα πόδια του.

Ο Γοργίας ήμα την άλλη μέρα το πρωι κατήλαβε τί σημασία έχει αυτό το επεισόδιο στη ζωή του, —στενοχωρήθηκε. Δεν του είχαν απομείνει σχεδόν καθόλου λεφτά, όλες οι οικονομίες της ζωής του που τις είχε προορισμένες στην έκδοση του Σοφοκλή του, όλες του τις έκλεψε ο λωποδύτης, χτίς τη νύχτα.

Και τώρα;

Να πεθάνει της πεινας δεν τον έμελε και πολύ γιατί κι ο Άναξαγόρας πέθανε από την πείνα. Μά ήθελε να κρατήσει το λόγο του στο Σοφοκλή, να τον έκδόσει στην τέλεια έκδοση που όνειρευότανε, κ' έτσι βρισκότανε σε μια φοβερή ψυχική άνεμοζάλη.

Είτανε γερός άπάνω στα βιβλία του και σε-

Ο ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10

Για το Εξωτερικό δρ. χρ. 12 1/2

Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες (3 δρ. την τρίμηνα) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ή δε στέλλει μπροστά τη συνδρομή του.

20 λεπτά το φύλλο λεφτά 20

Τα περασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάσκια (Σύνταγμα, Ομόνοια Έθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιάδρου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός ύπόγειου Σιδηρόδρομου (Ομόνοια), στο κιάσκι Γιαννοπούλου (Χαυτεία), στα βιβλιοπωλεία «Εστίας» Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτορεία των Έφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπωλείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Εθνοσυνέλευση — Το Σύνταγμα και το χάος — Η άμνηστία — Άλά βουλευτικές έκλογές.

ΜΙΑ λύση στην πολιτική μας κατάσταση έδειξε ο κ. Βενιζέλος, την εθνοσυνέλευση. Και συζητιέται ή γνώμη του σήμερα απ' όλους τους πολιτικούς και πολιτολόγους μας κι όποιος έχει την ύπομονή να παρακολουθήσει όλνη αυτή τη συζήτηση δεν μπορεί να φτάσει σ' ένα θετικό συμπέρασμα ή θα όφειλέσει δηλ. ή ή θα βλάψει ή εθνοσυνέλευση. Τόσο οι γνώμες είναι διατρεμένες και τόσο οι περισσότερες γνώμες είναι, ναν τις πούμε, άερόγνωμες, αφού σε καμιά βάση δε στηρίζονται.

Το ζήτημα για μας τούς άπλόους δείχεται ξεαστερότερα και άπλούστερα. Έχουμε σήμερα το Στρ. Σύνδεσμο που όξω από κάθε Σύνταγμα κι από κάθε είδος πολιτεύμα, κυβερνάει άκυβέρνητα αυτή τη χώρα. Για να φύγει ο Σύνδεσμος από τη μέση είναι κάπως δύσκολο, αν όχι το όλωσδιόλου άδύνατο. Κι όταν ακόμα βρεθί πώς γινήκανε όλα όσα ζήτησε, πάλι όταν του είναι δύσκολο να ποτραδχητεί, γιατί το ξερουν πολυκαλά όλοι του Συνδέσμου πώς μόλις «καταθέσουν τα όπλα» έχουσε να πλερώσουν πολύ άκρηιά όλα τους τα σημερινά καμώματα.

φτότανε, λυπημένος.

— Κ' είναι άργά, είναι άργά, να διοριστώ πάλι και να κερδίσω... Δέ θά προφτάσω... Άδύνατο, δέ θά προφτάσω...

Η ιδέα του θανάτου άνεταράζει το σωματάκι του, το στόμα του ανοίχτηκε με τρόπο κι άμνηχινία και φανήκανε τα γούλα κι άποπάνω τους κάμπουρωτη ή μύτη έταυτε σαν παπαγάλος που άποκρεμότανε να δει αν έχει τίποτα κρέας το στόμα μέσα να το άρπάξει να το φάει.

— Τι θά γενώ; τί θά γενώ; Ηού να πάω;

Εάφνου θυμήθηκε και χαμογέλασε. Κ' ήσυχασε. Άντι να πάει στην άστονομία και να περιμένει και να δηγηθεί τί του γίνηκε και να χει χρισομέρια και φκαρίες και διατύπωτες που φοβότανε, προτίμησε να πάει στην Αφροδίτη της Μήλου να τη δει και να ήσυχάσει.

— Θά πάω, θά πήνε βρω, θά καθίσω άπέναντι της και όχ τη βλέπω να ύψώνεται άπο πάνω μου ήρημη, όλύμπια, άκατάδεχτη και να κυτάζει με μιάν περιφρόνηση έλληνικιά τους βέρβεκους που έρχονται απ' όλα τα μέρη του κόσμου να πήνε δούνε. Πόσο μ' άρέσει έτσι που άνοίγει την άγκυλιά της και θέλει να με σφίξει και δεν μπορεί

Για να λείψει λοιπόν ο Σύνδεσμος, κάτι άλλο πρέπει να γίνει, κάποιο σοβαρότερο γιατρικό πρέπει να δοθεί. Και το γιατρικό αυτό είναι ή εθνοσυνέλευση.

*

ΣΤΟ χάος, λέει ο κ. Εύταξιος, θα πέσουμε με την εθνοσυνέλευση. Μά μήπως σήμερα βρισκόμαστε όξω από το χάος, για να φοβούμεσθε μήπως πέσουμε σε δαυτό με την εθνοσυνέλευση;

Πολύ νόστιμη και σωστή ή άπάντηση που δώσανε στον κ. Ράλλη όταν είπε πώς πρέπει, σύμφωνα με το Σύνταγμα, για να γίνει εθνοσυνέλευση να ψηφιστεί πρώτα από δυό Βουλές.

— Σιγά, τού είπανε, μην πειράζουμε το Σύνταγμα, που τόχουμε σήμερα κατακουρελιάσει.

Ιδια άπάντηση μπορούσε να δοθεί και στον κ. Εύταξια. Να λοχαριζόμαστε σήμερα το Σύνταγμα και να τρέμουμε το χάος, είναι το ίδιο σε να πίνεσαι, που λέει κι ο λόγος, και να τρέμεις μήπως και βρέξεις τα παπούτσια σου.

*

ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ στον Τυτάλο και τούς άλλους εξέμικτικούς του Ναυτικού. Κι ή δε δοθεί, λέει, γλήγορα ή άμνηστία, θα γίνει συλλαλητήριο και δεν ξερούμε κ' έμεις τί άλλο, για να ξεδιαστούμε να τη δώσουν.

Καμαρώστε ρεζιλίκια. Δω και λίγον καιρό φωνάζανε όλοι πώς πρέπει να τουφεκιστούν κτλ. οι στασιαστές εξέμικτικοί. Τώρα ζητάνε όλοι ναν τους δοθεί άμνηστία.

Για ναλλάξει τόσο γλήγορα ή κοινή γνώμη, πάει να πει πώς το ζήτημα δεν το διαχειριστήκανε από μιές κι άρχής καλά οι άρμοδιοι. Χρειαζότανε, φυσικά, κάποιος νους πολιτικός (που έλειψε όλωσδιόλου και σε τούτη την περίπτωση) για να δούν οι Κυβερνήτες μας πώς δεν έπρεπε ναν τα σπρώξουν τα πράματα στο άπροχώρητο, αφού με κανένα λόγο δε σύφερνε να γίνει δική και να ξεδιπλωθούνε δημοσία μερικά πράματα που πρέπει για πάντα να μένουν κρυψά.

*

Τι είναι πάλι αυτές οι πανηγυρικές έκλογές του Διοικ. Συμβουλίου του «Στρ. Συνδέσμου»; Τη μία μέρα γράψανε οι φημερίδες πώς θα γίνουν έκλογές; τη άλλη μέρα μάς καταστρώσανε τα όνόματα των υποψήφιων και την τρίτη μάς είπανε πόσοι και ποιοί από κάθε στρατ. σώμα πιτύχανε.

Απαράλλαχτα σε ναχουμε βουλευτικές έκλογές! Μά ή «Στρ. Σύνδεσμος» (αφού υπάρχει δά και κανάχη ειδικρηνείας) δεν μπορεί να μάθει ποιος δίνει στις έφημερίδες τις πληροφορίες για τέτια ρεζιλίκια και ναν του ράξει με ψιλό γαζι το στόμα;

γιατί δεν έχει μπράτσα. Άπότου την είδα είμαι θανάσιμα λαθωμένος με τη σκία της όμορφιάς. Κι από τότε και μένα τα μπράτσα μου πέσανε και δεν μπορώ πια, ποτέ πια, να δημιουργήσω ποτέ...

Κύταξε από το παράθυρο, είδε πώς εΐτανε ή λιος πολής και πήρε την άσπρη καλοκαιρινή του όμπρέλα με την πράσινη φόντρα άπο μέσα. Άφαιρέμένος την άνοιξε και κατέβηκε τις σκάλες του ξενοδοχείου του, ή πορτιέρα του την είδε και φώναξε όλα τα γκαρσόνια να τρέξουνε να τότε δούνε. Κι άρχισανε όλοι πίσω του να γελοδιε να τότε βλέπουσε έτσι με άνοιγμένη την όμπρέλα να κατεβαίνει τις σκάλες. Σαν έφτασε στην δζώπορτα, έκλεισε προσεχτικά την όμπρέλα, την έθαλε άπομάσκαλα και πήρε το δρόμο του Μουτείου, βουτηγμένος από κορπής στις σκέψεις του.

Οι γάτες πάλι προβήκανε από τα κτώφλια των σπιτιών και τότε κυτάζανε και χαμογελοούσανε με περιφρόνηση. Και γλύφανε ευχαριστημένα τα γαντζονυχάτα τους πόδια και λέγανε κωτάζοντας το Γοργία, που περνούσε άφαιρέμένος με την κλειστήν όμπρέλα και σκουνοτούσε έδω κ' έκεί: Άπ' αυτό έκεί πέρα το πράμα που περπατεί και μουντουρίζει πάλι πιδ χρήσιμες είμασταν έμεις.

θρο μου ήρθε στο γραφείο μου ένας φίλος μου και μου είπε πως ο κ. Ξενοπούλου, σ' ένα του χρονογράφημα που δημοσιεύτηκε στις «Αθήναι» γράφει πως οι «αρμόδιοι» πρέπει να λάβουν στα σοβαρά τα γραφόμενα του κ. Βάρβογλη.

«Αν είναι αληθινό αυτό, τότες ή απάντησή μου αυτή, ως χρησιμείνη και για τον κ. Ξενοπούλου.

Θ. Ν. Σ.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Η ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΗ

Φίλε Νουμά,

Διαβάζω ταχτικά τα «Ανάγκη ειλικρινείας» του Στρατιωτικού Συνδέσμου που δημοσιεύονται στο «Χρόνο», προσμένοντας πάντα να βρω σ' αυτά κάτι, που δεν το βρίσκω: Δυο λογάκια δηλ. για τη βρωμούπόθεση της Σκοπευτικής Έταιρίας που στιγματίζει έλεεινά και τη Δικαιοσύνη μας και την κοινωμία μας.

Ο Στρ. Σύνδεσμος, που βάλθηκε, λείπει, να καθάρσει τ'ακάθαρτα, δε θά μάς πεί και δυο λόγια γι' αυτό το σκάνδαλο; Δε θά πιάσει τον κάθε κωμωδονταρά, που ψηλά κι εν στέεται, από το αυτί να τον παραδώσει στην κοινή περιφρόνηση;

Το περιμένουμε αυτό, μα δεν ξέρουμε κι αν θά το ιδούμε. Και για να μη περιμένουμε του κάκου, καλό θάκανε να μιλούσε ο «Νουμάς» γι' αυτό το σκάνδαλο και να μάς ξεσκεπάσει, ότι οι άλλες οι εφημερίδες μας, για λόγους... στρατιωτικούς, τρέμουν και να το αγγίζουν κεν.

Πρόθυμος φίλος
ΣΚΟΠΕΥΤΗΣ

ΣΗΜ. ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. — Έχει, φυσικά, δικαιοσύνη ο φίλος Σκοπευτής κ' έπρεπε ο «Στρ. Σύνδεσμος» να μάς μιλήσει και για το περίφημο αυτό σκάνδαλο της Σκοπευτικής Έταιρίας. Ωστόσο ο «Νουμάς» θα συναξει πληροφορίες και θα γράψει. Στο μεταξύ αν έχει τίποτα, θετικό όμως, να πει ο Σκοπευτής, οι στήλες του «Νουμά» είναι στη διάθεσή του.

ΓΙΑ ΤΟΝ κ. ΛΑΣΚΑΡΗ

Φίλε Νουμά,

Δεν ξέρω αν διάβασες τη «Θεατρική Επιθεώρηση» που γράψε την πρωτοχρονιά στο «Εμπρός» ο κ. Ν. Λάσκαρης. Στα τόσα έργα που παιχτήκανε την περασμένη χρονιά δυο μόνο ξεχωρίζει: Το «Στην οζώπορτα» του Τζακόπουλου και την «Ηλεκτροθεραπεία» του Μαυρουδή.

Θαμάζει κανείς, μα την αλήθεια, την τόση ειλικρίνεια, που δεν τη βλέπουμε τόσο εύκολα στις μέρες μας. Ο Λάσκαρης, είναι γνωστό, πως δεν πολυνοστιμίζεται τη γλώσσα μας—δχι από σκληρή αντιπολίτευση, καθώς κάνουν οι άλλοι οι έξυπνοι, μα επειδή τέτι φαίνεται να είναι ή πεποίθησή του—κι όμως βρίσκει το «Στην οζώπορτα» το καλύτερο δράμα απ' όλα της χρονιάς. Το καλοκαίρι ο Μαυρουδής τονε σκυλόβριζε έδικα στο «Monde Hellenique» κι όμως ο Λάσκαρης σκουίζει πως ή καλύτερη περσινή κωμωδία είναι του Μαυρουδή. Τι λές και λόγου σου για όλ' αυτά;

ΕΝΑΣ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΣΑΣ

ΣΗΜ. ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ—Κείνο που λές και λόγου σου.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΡΑΧΜΑΙ 1,000,000 ΚΕΡΑΗ

Καθ' εκάστην κλήρωσιν εκδίδονται 100,000 γραμματικά αξίας . . . 400,000 περιέχοντα κέρδη εις 2,290 γραμματικά αξίας δραχμ. 200,000. Δια την κλήρωσιν της 28 Φεβρουαρίου 1910 εξεδόθησαν υπ' αυξόντα αριθμ. 1 25,000 ΑΚΕΡΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ περιέχοντα συμμετοχόν εις κέραιον το κέρδος τιμώμενα ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΔΡΑΧΜΗΝ και υπ' αυξόντα 25,001, 100,000. ΤΕΤΑΡΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΥ τιμώμενα ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ και περιέχοντα συμμετοχόν εις το τέταρτον του κέρδου.

Κέρδη εκάστης κληρώσεως		1	έξ	80,000	80,000
	1	έξ	20,000	20,000	20,000
	2	από	2,500	5,000	5,000
	6	από	1,000	6,000	6,000
	15	από	400	6,000	6,000
	25	από	200	5,000	5,000
	1950	από	40	78,000	78,000
	2000			200,000	200,000

Η πρώτη κλήρωσις γενήσεται τη 28 Φεβρουαρίου (13 Μαρτίου), 1910, ή δευτέρα τη 25 'Απριλίου (3 Μαΐου) 1910, ή τρίτη τη 27 'Ιουνίου (10 'Ιουλίου) 1910, ή τεταρτη τη 31 'Αυγούστου (14 Σεπτεμβρίου) 1910 και ή πέμπτη τη 31 'Απριλίου (31 'Ιανουαρίου) 1911.

Διά πᾶσαν πληροφορίαν ή ζήτησιν γραμματίων απευθυντέον εις το ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ, 'Υπουργείον Οικονομικῶν, εις 'Αθήνας. Ο διευθύνων τμηματάρχης Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ «Παιδαγωγικοί μύθοι Μέρου Α' Παθήματα Μαθήματα». Πρωτοχρονιάτικα μάς βγήκανε οι παιδαγωγικοί μύθοι του Περγιαλίτη μας. Την έκδοση την κάμανε μερικοί φοιτητές (μπράβο τους!) και, καθώς πολύ σωστά λέει κι ο ποιητής στην πρόλογό του, το βιβλίο αυτό δε θάκει πορευτεί από τον αλησμόνητό μας Βιζυηνό και τα Τραγούδια του άμνητου Πάλλη, μα θάκει «ένα χρήσιμο συμπλήρωμα του παιδαγωγικού έργου εκείνων». Τώρα τίποτ' άλλο δεν άπομένει παρά να βρεθούν και οι άλλοι δασκάλοι που θά μπάσουν το βιβλίο ή Περγιαλίτη στα σχολεία τους.

— «ΧΑΡΑΤΗ» δεκαπενθήμερον φιλολογικόν περιοδικόν. Βγάνει στον Πειραιά και διευτύνεται από τον κ. Αντ. Μπούλια. Το πρώτο φυλλάδιό γιομάτο από ύλη αρκετά καλή.

ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΣ

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Νά, για να γελάστε, πόσο μπόσικα και κωμωπώτρα απαντάει ο «Ριζοπάστης» στη δήλωσή του κ. Ι. Δραγούμη, που δημοσιεύτηκε στο 372 φύλλο του «Νουμά»: —«Τό 'Ιδα (=Ι Δραγούμη) αυτοκλουμένη αμαλγιαρῶ διπλωμάτη» — ευρασετηθέντι δ' εύπατω μεν μαλλιαρῶς δε ν' απαντήση εν τῷ «Νουμά» (27 δεκ.) εις τον «Ρ», ότι την «από τῶν δεσπετισμῶν προκήρυξη» έγραψεν αυτός «στη γλώσσα της μάννας του» και ότι αέτος ξέροντας ο Στρατιωτικός σύνδεσμος, που βρίσκειται θά μπορούση» να τον καταδιώξη—άπνυόμεν, ότι ή μάννα του, την οποίαν ήκουσμεν, δεν ήμλει τοιαύτην αηδή γλώσσαν. Τὸν πατέρα του δεν αναφέρει, ίσως διότι αντίλαμπάνεται, ότι ήμεϊς γινώσκουμεν, ότι εκείνος αποτροπιάζεται την μαλλιαρῶσίνην, γράφει δε την γλώσσαν του Πλουτάρχου και του Ξενοφάντος. Από κριτίας λυπούμεθα, διότι πρώην προξενικός και ήδη διπλωματικός υπάλληλος, υίος δὲ Ἀττικάρχου, δὲν έννοι, ότι εάν μή υπό του δημοσίου ταμείου επληρώνετο ή δύνατο να γράψη και ήδυστέρα άκομή μαλλιαρῶν γλώσσαν.

— Ο κ. Κωνσταντίνος Χατζόπουλος (Πέτρος Βασιλικός) μάς έστειλε μία πολυεπίδη κριτική μελέτη του ποιητικού και κριτικού έργου του Κωστή Παλαμά (ἀπατώντας σε κάποιο ρώτημα του Η. Φλ.) και θά την τυπώσουμε στην έπιφυλλάδα του «Νουμά», ύστερ' από τρία τέσσερα φύλλα, μόλις τελώσουν οι «Σπασμένες ψυχές».

— Ούτε «Φυλλάδες Γεροδήμου», ούτε «Σαμοθράκη» τυπώνουμε σε τούτο το φύλλο. Τις άφίσαμε για το φύλλο της άλλης Κερκικής. Η «Σαμοθράκη» ύστερ' από δυο φύλλα τελώνεται.

— Ο φετεινός τόμος «Ρόδα και Μήλα» είναι ο τελευταίος για την ώρα. Του χρόνου ο κ. Ψυχάρης, καθώς μάς τάζει σε μία σημειώσουλα του και στο ζώφυλλο, θά βγάλει σε βιβλίο το μυθιστόρημά του «Τά δυο άδέρφια».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Σαμ. Bombay. Λάβετε τη συνδρομή του 1908 και 1909 κ' ευχαριστούμε. κ. Σιαμπ. στην Πόλη. Τα λάβαμε. Σύνωνοι. Το φύλλο σου το στέλνουμε μέσα του Κατρ.—κ. Ρ. Παλ. 'Αρκετά καλή. Θα δημοσιευτούν. 'Ανάγκη όμως, πρι δημοσιευτούνε, να σε γνωρίσουμε. Πέτασε από το γραφείο μας 2-3, όποι κ' ήλθει. —κ. Ε. Clem. στη Nice. Λάβετε τη συνδρομή του 910 κ' ευχαριστούμε.—κ. 'Αδπ. Γεν. Θα δημοσιευτεί.—κ. Μ. Πετρ. Κατελλάριχο. 'Όλα τα λάβετε κ' ευχαριστούμε.—κ. Στρ. Σηλ. «'Ιλιάδα» και «Τζαμπούρα» δεν έχουμε στο γραφείο. Ο κ. Ηλ. μάς έγραψε πως τα στέλνει άπευθείας σ' όποιονε τα ζητήσει μ' ένα δελτάκι με το ακόλουθο κατάνοπι: Alex. Pallis Esq. (Aighburth Drive) Liverpool.

ΒΗΗΚΑΝΕ

ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ

ΤΟΜΟΣ Ε'

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

και πουλιούνται στο Βιβλιοπωλείο «Εστίας» δρ. 4

ΠΕΡΙΕΧΑΜΕΝΑ:

Σά λάμπει ο ήλιος — Μιά κριτική — Ένωση θά πη δύναμη — Τρομοκρατία — Μάθηση και λευτεριά — Ο «Συγγραφέας» — Έπιλογος — Έκατον πενήντα — Διοργανισμός για τη γλώσσα 1904 — Η γραμματική του Ρουτάκη — Δεύτερη και μάθηση — Το δημό του Νεμρία — Ένα γράμμα — Οι παράδες — Διαβάζοντας τα Πάτρια — Σκευτούλες — Η κλωστήσα — Ένα νόστιμο επιχειρημα — Σενιός — Ταχυδρόμος, ταχυδρομείο, πόστα — Ένας Ένας — Τι λέγεται γλώσσα — Ανοιχτό γράμμα — Τα βιβλία μας και τα περιοδικά μας — Ο Αντρες και ή γυναίκα — Ο κ. Η. Krüger — Το φεγγάρι — Η χημία του λαού — Μαρία Έλένη — Καλοσύνη και Διάβασμα — Λίγα λόγια — Ο Μετασάβρης Τριάντα χιλιάδες φράγκα χρυσά — Πρωτοχρονιάτικο — Αγάπη — Πέρα πέρα — Ο Νουμάς — Γράμμα στη Μυτιέλλα.

ΔΗΜ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνική έκδοση του «Σεράπιου» της 'Αλεξάντριας, με την εικόνα του συγγραφέα. Πουλιεται στα γραφεία του «Σεράπιου» (Revue «Serapion». Alexandrie — Egypte) φρ. 5. Για τους συνδρομητάδες του «Σεράπιου» και του «Νουμά» φρ. 3.